

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР «ІНСТИТУТ АГРАРНОЇ ЕКОНОМІКИ»
ІНСТИТУТ ОБЛІКУ І ФІНАНСІВ НААН
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ФЕДЕРАЦІЯ АУДИТОРІВ, БУХГАЛТЕРІВ І ФІНАНСИСТІВ АПК УКРАЇНИ
ЖУРНАЛ «ОБЛІК І ФІНАНСИ»

РОЗВИТОК БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ: ТЕОРІЯ, ПРОФЕСІЯ, МІЖПРЕДМЕТНІ ЗВ'ЯЗКИ

*Збірник матеріалів
IX Міжнародної науково-практичної конференції
присвяченої пам'яті професора Г.Г. Кірейцева*

(26 лютого 2015 р., м. Київ)

Посвідчення УкрІНТЕІ № 03 від 16 січня 2015 року

Київ
Національний науковий центр
«Інститут аграрної економіки»
2015

УДК 657+336
ББК 65.052
Р 64

Редакційна колегія

Жук В.М., д.е.н., професор, чл-кор. НААН, *Лупенко Ю.О.*, д.е.н., професор, академік НААН, *Кваша С.М.*, д.е.н., професор, академік НААН, *Дем'яненко М.Я.*, д.е.н., професор, академік НААН; *Мельничук Б.В.*, к.е.н., *Метелиця В.М.*, к.е.н.

Адреса редакційної колегії:

ФАБФ АПКУ,
03127, м. Київ, вул. Героїв Оборони, 10
Тел./факс +38 (044) 219-00-44, 219-00-55
E-mail: conf@faaf.org.ua

Рекомендовано до друку вченою радою
Інституту обліку і фінансів (*протокол № 2 від 17.03.2015 р.*)

Розвиток бухгалтерського обліку: теорія, професія, міжпредметні зв'язки: збірник матеріалів IX Міжнар. наук.-практ. конф. (26 лютого 2015 р.; м. Київ) / Відпов. за вип. Б.В. Мельничук. – К.: ННЦ «ІАЕ», 2015. – 632 с.

ISBN _____

Вміщені у збірнику тези присвячені різноманітним аспектам розвитку теорії бухгалтерського обліку загалом та галузевого обліку і аудиту в сільському господарстві зокрема. Значну увагу приділено дослідженню питань еволюції ролі бухгалтерів і фінансових менеджерів в суспільному житті, оновлення пріоритетів розвитку фінансової і облікової науки в ХХІ столітті, взаємодії регуляторних органів та професійних об'єднань бухгалтерів на державному і міжнародному рівнях.

Збірник розраховано для використання в науково-практичній діяльності спеціалістів з бухгалтерського обліку та фінансів, молодих науковців, викладачів вузів, наукових співробітників.

УДК 657+336
ББК 65.052

ISBN _____

© Національний науковий центр
«Інститут аграрної економіки», 2015

ЗМІСТ

<i>Кірейцев Г.Г.</i> Необхідність оновлення теорії обліку: виклик часу	13
Розвиток теорії бухгалтерського обліку	
<i>Бездушина Ю.С.</i> Бухгалтерський інжиніринг у Міжнародних стандартах фінансової звітності	16
<i>Бруханський Р.Ф.</i> Стратегічний управлінський облік на сільськогосподарських підприємствах	20
<i>Білозор Л.В.</i> Хмарні сховища даних: сутність, значення та особливості обліку	24
<i>Васькова И.В.</i> Договор перевода долга как объект бухгалтерского учета	29
<i>Вороновська О.В.</i> Ноосферне мислення Г.Г. Кірейцева в розвитку теорії бухгалтерського обліку	31
<i>Гаранко Н.І.</i> Договір про спільну діяльність як основний координуючий документ	35
<i>Грудько С.В.</i> Преимущества и недостатки форм бухгалтерского учета	37
<i>Гудзенко Н.М., Настенко М.М.</i> Інтеграція бухгалтерського обліку і аналізу як необхідна умова аналітичності обліку та змістовності облікової інформації	41
<i>Гуцаленко Л.В.</i> Інтерпретація теорії балансів в економічній науці	44
<i>Дерун І.А.</i> Проблеми сутності обліково-аналітичного забезпечення у системі управління підприємством	48
<i>Дудкевич О.В.</i> Поняття господарського обліку його сутність та основні складові	51
<i>Жидкова Е.А.</i> Управленческий учет в системе контроллинга	54
<i>Жук В.М.</i> Розвиток бухгалтерського обліку: від системи до інституту	55
<i>Жураковська І.В.</i> Відображення майбутніх подій в обліку: теоретичні підходи.....	59
<i>Иванова Р.Н.</i> Развитие теории бухгалтерского баланса и ее значение для анализа финансового состояния предприятия	62
<i>Ищенко Я.П.</i> Взаємозв'язок функцій обліку та його завдань в контексті потреб управління	66
<i>Каницедал Н.А.</i> Наукова інтерпретація методології бухгалтерського обліку у працях Г.Г. Кірейцева	69
<i>Каницуров О.О.</i> Формування методології управління інституціональними змінами в контексті розвитку теорії бухгалтерського обліку	72
<i>Киян А.В., Ярмолюк О.Ф.</i> Облікове забезпечення управління розрахунками з постачальниками та підрядниками	76

Кононенко В.А. Формування в бухгалтерському обліку достовірної інформації в умовах інфляції	79
Кудрявцева А.В., Ковалева С.Н. Особенности переоценки имущества организаций Республики Беларусь	83
Купцова Е.А. Проблемные вопросы учета косвенных общехозяйственных и общепроизводственных затрат	86
Курлішук І.Б. Трансакційні витрати: фактори зростання та труднощі оцінки	90
Литвиненко В.С. Нормативно-правове забезпечення бухгалтерського обліку в умовах глобалізації економіки	93
Макурін А.А. Проблеми обліково-аналітичного забезпечення вугледобувної промисловості в контексті євроінтеграції України	96
Малишкін О.І. Філософське підґрунтя досліджень з обліку податків	99
Маначинська Ю.А. Актуарна стадія розвитку бухгалтерського обліку	102
Мацукевич В.И. История становления и развития бухгалтерского учета	105
Мельник З.Ю. Застосування контрольних заходів для попередження фальсифікації звітності	108
Мельник К.П. Важливість оперативного контролю трансакційних витрат	111
Мельничук В.В. Оцінка елементів фінансової звітності за МСФЗ та концептуальною основою	113
Метла О.С. Выбор метода учета затрат на разведку и оценку минеральных ресурсов (запасов полезных ископаемых)	117
Михалевич С.Г. Суть та необхідність уніфікації бухгалтерського обліку в Україні	120
Недашкова Н.С., Куликова Т.А. Учетная политика организации в Республике Беларусь	122
Останчук С.М. Розвиток теоретичного підґрунтя обліку землі як особливого біологічного середовища у працях Г.Г. Кірейцева	126
Панадій О.П. Сутність управлінського обліку та його співвідношення з бухгалтерським обліком	131
Попко Є.Ю. Розвиток концептуальних підходів до вартісного вимірювання об'єктів обліку	134
Правдюк Н.Л. Вплив теорії бухгалтерського обліку на поліпшення якості економічної інформації	137
Радашкевич А.С. Особенности учёта концессии на праве собственности, постоянного и временного пользования в контексте различных теорий бухгалтерского учёта	141
Ракутина Е.Н. Развитие теории управленческого учета	144

<i>Риковська Л.О.</i> Сутність сегментарної звітності підприємств	147
<i>Романова Ю.А.</i> Экономическая сущность понятия «ядерные отходы», состав, классификация и бухгалтерский учет ядерных отходов	149
<i>Садовська І.Б.</i> Розвиток функцій управлінського обліку в контексті інституціональної теорії	153
<i>Скуртол С.Д.</i> Класифікація витрат як основа правильної організації обліку	156
<i>Смольська О.Ю.</i> Класифікація біологічних активів у садівництві	159
<i>Сук Л.К.</i> Класифікація активів сільськогосподарського підприємства	162
<i>Трачова Д.М.</i> Історичні аспекти розвитку теорії бухгалтерського обліку	166
<i>Усатенко О.В.</i> Стадії життєвого циклу венчурних підприємств, що визначають облікові завдання для їх відображення	168
<i>Фірер Д.О.</i> Передумови розширення складу функцій бухгалтерського обліку в бюджетних установах	172
<i>Хмурович С.Л.</i> Определение направления развития бухгалтерского учёта краткосрочных активов сельскохозяйственной организации в рыночных условиях хозяйствования	173
<i>Хомин П.Я.</i> Облікова термінологія крізь призму поглядів Г.Г. Кірейцева	176
<i>Шевчук В.О.</i> Облік, контроль та аналіз як засоби керування змінами економічного мислення і господарювання	180
<i>Шолойко А.С.</i> Характеристика звітності страхових організацій України	184

Напрями розвитку галузевого обліку і аудиту в сільському господарстві

<i>Афанасьєва Е.Ю.</i> Систематизация производственных затрат пчеловодства в управленческом учете	187
<i>Бабіч І.І., Дацюк А.А.</i> Облікова політика сільськогосподарських підприємств в частині організації обліку витрат допоміжних виробництв	190
<i>Безверхий К.В.</i> Удосконалення фінансової звітності шляхом імплементції соціальних показників діяльності підприємства	192
<i>Бірюк О.Г.</i> Витрати майбутніх періодів як елемент облікової політики сільськогосподарських підприємств	195
<i>Бурко К.В.</i> Організація та впровадження управлінського обліку в сільськогосподарській діяльності	198
<i>Бучко Н.В.</i> Облік предметів прокату: методичний аспект	202
<i>Височан О.С., Казмірчук В.В.</i> Особливості застосування спецрежиму з ПДВ для сільськогосподарських виробників	204
<i>Волошина О.В.</i> Особливості фінансового аудиту у сільському господарстві	206

Вольська В.В. Внутрішній аудит сільськогосподарських підприємств як передумова узгодженості їх планових документів із показниками державних прогнозних та програмних документів економічного і соціального розвитку	208
Гайда Ю.М. Проблематика обліку операцій банківського кредитування та шляхи вирішення	212
Глушаченко А.І. Місце облікової політики в організації обліку на сільськогосподарському підприємстві	215
Голуб Н.О. Бухгалтерський облік для прийняття екологічних рішень	218
Дем'яненко Т.Є. Напрями розвитку аудиту в сільському господарстві	222
Домбик О.М. Калькулювання собівартості готельних послуг: обліковий аспект	224
Дугар Т.Є. Актуальні проблеми та розвиток сучасного аудиту в Україні	226
Жарикова О.А. Порядок инвентаризация основных средств в Республике Беларусь	230
Жук Н.Л. Пріоритетні напрями удосконалення галузевого інформаційно-аналітичного забезпечення	234
Здирко Н.Г. Екологічні аспекти проведення аудиту ефективності виконання бюджетних програм	237
Зеленко С.В., Ю.І. Гришук Проблеми обліку і контролю в системі управління витратами рослинництва	241
Зима Ю.П. Нові підходи до обліку доходів за МСФЗ	244
Золотницька Ю.В. Сучасний стан ринку аудиторських послуг аграрного сектору Житомирщини	246
Зубчик С.М. Критерії ефективності внутрішньогосподарського контролю	249
Ільчак О.В. Облікове відображення використання земель в сільському господарстві	253
Калюга Є.В. Фінансова звітність державного сектора та шляхи її удосконалення	255
Кварцхава О.В. Підходи до спрощення обліку в сімейних фермерських господарствах	259
Ковальчук Т.А. Совершенствование методических подходов к учету затрат производства	262
Коритний В.О. Облік переоцінки основних засобів: вдосконалення методичного забезпечення	265
Коріненко А.І. Правові та організаційні передумови відображення права постійного користування земельною ділянкою в обліку	268
Король В.В. Нормативно-правове регулювання бухгалтерського обліку операцій з давальницькою сировиною	271

Король К.В. Алгоритм побудови обліку за центрами відповідальності на промислових підприємствах	274
Крот Ю.М. Облік відстрочених податкових різниць при здійсненні операцій з основними засобами підприємства	276
Крочак О.І. Проблеми впровадження управлінського обліку в сільськогосподарських підприємствах	278
Крюкова І.О. Обліково-аналітичне забезпечення маркетингового аудиту в сільському господарстві	281
Куцук П.О. Облік витрат майбутніх періодів: організаційний аспект	285
Кушніренко О.А. Методичні аспекти облікової політики розрахунків за податками в діяльності сільськогосподарських підприємств	289
Лыков П.А., Лыков В.А. Развитие сельскохозяйственного и эко-туризма и проблемы внедрения учета по сегментам в фермерских хозяйствах	292
Мельничук Б.В. Інституціональна сутність аудиту	295
Михайловина С.О. Нюанси проведення інвентаризації в світлі законодавчих змін	298
Моссаковский В.Б. Першочергові завдання покращення обліку.....	302
Мулик Т.О. Особливості організації бухгалтерського обліку в умовах реформування податкового законодавства	305
Назаренко О.В. Облікова складова регулювання та управління аграрним земельним капіталом	308
Ніколашин А.О. Нормативно-правові аспекти комп'ютеризації бухгалтерського обліку	311
Обмок О.Г. Облік забезпечення виплат у державному секторі	314
Пархоменко В.М. Достовірність фінансової звітності	315
Рагуліна І.І., Устиченко Р.Ю. Вартість основних засобів в аграрних підприємствах	319
Рагуліна І.І., Фільчакова Л.О. Організація оплати праці на підприємстві: проблеми та шляхи удосконалення	321
Рибаківа О.А. Амортизація сільськогосподарської птиці	325
Розжельук В.М. Роль облікової політики як інструменту організації обліку переробних підприємств	327
Савченко Н.М., Савченко Р.О. Автоматизація обліково-контрольних робіт в сільськогосподарських підприємствах	330
Сахно Л.А., Левченко О.П. Проблеми застосування Міжнародних стандартів аудиту в Україні	333
Сидоренко Р.В. Розрахунок сум єдиного податку	337

<i>Синяєва Л.В.</i> Аудит персоналу, як складова аудиту діяльності підприємства	339
<i>Сирцева С.В., Пісоченко Т. С.</i> Бенчмаркінг як інструмент удосконалення системи бухгалтерського обліку на сільськогосподарських підприємствах	343
<i>Склярчук І.П.</i> Умови надання та порядок нарахування допомоги по тимчасовій втраті працездатності	345
<i>Скрипник С.В.</i> Обліково-правовий аспект діяльності сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів	347
<i>Стецюк Л.С.</i> Методичні підходи до аналізу грошових коштів підприємства	350
<i>Столярчук Н.М.</i> Методичні підходи до вирішення проблем обліку комерційного використання інноваційної продукції	352
<i>Суворова Н.І.</i> Варіації застосування показників собівартості бухгалтерами сільськогосподарських підприємств	354
<i>Сук П.Л.</i> Використання в бухгалтерському обліку оборотних відомостей	358
<i>Ткач І.В.</i> Особливості діяльності енергопостачальних компаній та їх вплив на побудову обліку капітальних вкладень	360
<i>Троян З.В.</i> Запровадження галузевих стандартів оцінки майна та немайнових прав в галузі АПК	364
<i>Ходаківська Л.О.</i> Новітні інноваційні технології аудиту: програмний продукт «Турбо аудит»	365
<i>Царук Н.Г.</i> Роль обліково-аналітичного забезпечення в управлінні овочівництвом	369
<i>Чередніченко Н.В.</i> Нормативне забезпечення витрат від обмінних операцій в державному секторі	371
<i>Шевчук С.Я.</i> Особливості призначення судово-бухгалтерської експертизи і деякі методики експертного дослідження	374
<i>Шинкаренко М.С.</i> Облік пайового та неподільного фондів сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів	377
<i>Щербатюк С.Ю., Солович Е.А.</i> Развитие учетно-аналитического обеспечения процедуры реорганизации сельскохозяйственных предприятий в Республике Беларусь	380
Еволюція ролі бухгалтерів і фінансових менеджерів у суспільному житті	
<i>Avram (Țogoe) Greti Daniela, Avram Costin Daniel</i> The Role of Accounting Education in the Development of National Economy	384
<i>Avram Alexandru, Avram Marioara</i> The Organization of the Accounting Profession in Romania	388

Белова І.М. Роль обліку як функції системи управління підприємством	392
Бобиев І.А., Ойєв Н.А. Сегментарная отчетность как главный инструмент контроля и управления деятельности организаций	395
Гордієнко М.І. Сучасний бухгалтер – запорука ефективної економіки	399
Калабухова С.В. Еволюція ролі бухгалтерських аналітиків в інформаційній економіці	403
Камінська Т. Г. Вплив обізнаності управлінського та облікового персоналу на якість облікової інформації	406
Козлова Е.А. Профессия бухгалтера в современном обществе	408
Малюга Н.М., Боримська К.П. Роль професійної підготовки бухгалтера у забезпеченні економічної безпеки	409
Мартыненко Ю.Л. Роль антикризисного управляющего в системе антикризисного управления	413
Метелиця В.М. Організація наукових досліджень у сфері інституціоналізації бухгалтерської професії в аграрному секторі	415
Михалевич О.И. Современное состояние и направление развития ипотечных активов в Республике Беларусь	418
Нужна О.А. Зв'язок бухгалтерського обліку з іншими науками	422
Остан'юк Н.А., Романчук К.В. Підготовка бухгалтерів: демократизація та дистанціювання	425
Пантелеев В.П. Вивчення мотивів вибору студентами професії «облік і аудит»	428
Писаренко Т.М. Особливості обліку на підприємствах з офшорною протекцією	431
Предко І.Ю. Необхідність реформування обліку та контролю на підприємствах України в умовах кризи	433
Саблук П.Т. Роль і функції сучасного бухгалтера	435
Савчук В.К. Поліпшення аналітичної підготовки бухгалтерів аграрних формувань	437
Скрипник Г.О. Еволюція поглядів щодо професійних якостей фінансового менеджера	440
Ткачук І.М. Креативність як чинник сучасної професійності бухгалтера	443
Томчук О.Ф., Томчук В.В. Управлінські рішення та їх аналітичне забезпечення	445
Чижевська Л.В. Підготовка бухгалтерських кадрів: праксеологічний вимір	449
Яковенко М.Д. Проблемы принятия управленческих инвестиционных решений в сельском хозяйстве на примере Самарской области	450

Зміна пріоритетів розвитку фінансової та облікової науки в ХХІ столітті

<i>Александрова М.М., Доманчук А.І.</i> Сучасні напрями узгодження інтересів головних учасників страхового процесу	452
<i>Бабынина Г. М.</i> Добавленная стоимость как источник экономического роста и эффективности производства.....	455
<i>Бахарєва Я.В.</i> Вплив кризових економічних явищ на обсяги та структуру маркетингових витрат на переробних підприємствах АПК	459
<i>Бондаренко О.В.</i> Аутсорсинг-пріоритетний напрямок в автоматизації обліково-аналітичних систем	462
<i>Боровик П.М., Гузар Б.С.</i> Проблеми оподаткування нерухомості в Україні	466
<i>Бычкова С.М, Итыгилова Е.Ю.</i> Методика выявления искажений в результате недобросовестных действий в соответствии с Международными стандартами аудита в сельскохозяйственных организациях Республики Беларусь	468
<i>Виговська Н.Г., Виговський В.Г.</i> Ризик як економічна категорія: оцінка наукових підходів	474
<i>Гаврилюк О.О.</i> Екологічні пріоритети звітності аграрних підприємств	477
<i>Гарасим П.М., Лобода Н.О., Гарасим М.П.</i> Розробка заходів щодо вдосконалення обліку кредиторської заборгованості	480
<i>Голячук Н.В., Рихлюк В.С.</i> Роль сучасних інформаційних технологій в бухгалтерському обліку	482
<i>Гороховець Ю. А.</i> Особливості впровадження аграрних розписок в АПК регіону	484
<i>Гринявський С. М.</i> Оцінка реалізації стратегії підприємства	487
<i>Дем'яненко М.Я.</i> Бухгалтерський облік і податкова звітність	489
<i>Дема Д.І.</i> Необхідність посилення контрольної функції бухгалтерського обліку в оподаткуванні суб'єктів малого бізнесу довіри як чинника економічного розвитку України	491
<i>Дубина М.В.</i> Аналіз наукових підходів до ідентифікації типів	494
<i>Замлинський В.А.</i> Теоретико-методичні проблеми та перспективи обліково-інформаційного забезпечення процесів венчурного інвестування в Україні	498
<i>Кальчевская Е.Л.</i> Проблемы отражения краткосрочных активов в бухгалтерском балансе	500
<i>Коваленко С.С.</i> Учет инвестиционных обязательств в Республике Беларусь	502

Костирко А.Г. Аграрна логістика як фактор нарощування фінансового потенціалу сільськогосподарських підприємств	506
Крушинська А. В. Різностямованість інструментів бюджетно-податкового стимулювання розвитку туристичних комплексів	508
Кудин В.В. Проблемы формирования учетной политики	511
Мазур О.В. Перспективи розвитку підприємств цукрового виробництва України	516
Мартинюк Н.Ю. Методи обліку витрат на якість при проведенні будівельної діяльності	520
Метечко Т.О. Направления развития бухгалтерского учета на современном этапе	523
Момонт Т.В. Елементи модернізації бухгалтерського обліку підприємств туристичної сфери шляхом уніфікації облікових рахунків.....	525
Морозова А.М. Випуск облігацій як альтернативний спосіб залучення додаткового капіталу	529
Московчук А.Т. Обліково-аналітичне забезпечення управління екологічними витратами	533
Мулик Я.І. Напрями орієнтації обліку на цілі забезпечення фінансової безпеки підприємств.....	536
Навроцький С.А. Розвиток функції обліку при відображенні господарських процесів і втрат як імператива страхового захисту у сільському господарстві	539
Нагірська К. Є. Показники якості обліково-звітної інформації: управлінський аспект	542
Обиход К. О. Розвиток наукових досліджень у державному секторі	545
Павлов А.К., Роман Е.Ю Способы применения Международных стандартов аудита в разных странах мира	548
Petrakov I. The Future of Integrated Reporting in Ukraine: Cognitive Biases vs. Value Creation	550
Petrova Diana Possibilities for Rational Organization of Analytical Accounting of Trade Activity in the Contemporary Market Economy Conditions	553
Петрук О.М., Григорук І.О Розвиток вторинного ринку іпотечного кредитування підприємств АПК	555
Покинйчереда В.В. Трудові ресурси в системі об'єктів бухгалтерського обліку	559
Полятикін С.О. Значення інформаційних технологій обліку у підвищенні конкурентоздатності сільськогосподарських підприємств	562
Редченко К.І., Воронко Р.В. Контроль у системі сталого розвитку підприємства	564

<i>Савош Л.В., Савош К.А.</i> Особливості управління трансакційними витратами підприємства	568
<i>Самарічева Т. А.</i> Розподіл податкового тягаря в умовах функціонування ПДВ	570
<i>Саух І. В.</i> Принципи формування фінансового потенціалу підприємства	572
<i>Семанюк В.З., Папірко А.І.</i> Система обліку в парадигмі глобалізації	575
<i>Сиводід Є.О.</i> Визначення пенсійного забезпечення: критична оцінка та шляхи удосконалення	578
<i>Синчак В. П.</i> Теорія єдиного податку: еволюція та зміна поглядів	581
<i>Соболевская А.Н.</i> Современные проблемы учета затрат в условиях, ориентированных на требования МСФО	585
<i>Sokil O.</i> Unification of Ukrainian Accounting System	587
<i>Стецюк П.А.</i> Інституціональні аспекти розвитку аграрних фінансів	590
<i>Сторожук Т.М.</i> Креативність в обліку та управління фінансовою звітністю	593
<i>Струк Н.С.</i> Интегрирована звітність у обліковій системі ділового партнерства підприємств України	597
<i>Суліменко Л.А.</i> Особливості формування облікової політики в умовах адаптації до Міжнародних стандартів фінансової звітності	601
<i>Талах Т.А.</i> Міжпредметний зв'язок бухгалтерського обліку з економічним аналізом	604
<i>Ткаченко Н.А.</i> Інституціональні аспекти обліку трудових відносин	606
<i>Тлучкевич Н.В.</i> Інституціональний аспект розвитку облікових систем	609
<i>Трусова Н.В.</i> Оцінка потреби підприємства у фінансуванні витрат на інвестиційну нерухомість з елементами облікової політики	613
<i>Тютюнник Ю.М., Тютюнник С.В.</i> Аналіз факторів формування показників фінансових результатів суб'єктів малого підприємництва управлінський аспект	616
<i>Федоркевич А.В.</i> Способы оценки и переоценки статей бухгалтерского баланса в условиях инфляции с учетом международного опыта	620
<i>Чудовець В.В.</i> Інституційні проблеми реформування бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні	623
<i>Чумакова І. Ю.</i> Методологічні та інституційні проблеми розвитку аудиту в контексті еволюції сфер його практичного застосування	626
<i>Яковенко Д.А.</i> Государственный (муниципальный) финансовый контроль в России на современном этапе экономического роста и эффективности производства	629

НОВІТНІ ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ АУДИТУ: ПРОГРАМНИЙ ПРОДУКТ «ТУРБО АУДИТ»

Новим етапом у розвитку підходів до організації та проведення аудиту стало поширення новітніх інформаційних технологій. Комп'ютеризація діяльності аудиторів на всіх етапах аудиторської перевірки: від підготовки і планування процесу аудиту до збору, систематизації і оформлення підсумкових документів, є системоутворюючим завданням аудиту.

Комп'ютеризація є однією з найважливіших стадій інноваційних технологій. Її пройшли найбільш розвинені країни Заходу, держави Східної Європи, включаючи й Україну. Вдосконалення аудиторської роботи відповідно до вимог ринку, певним чином, залежить від комп'ютеризації облікових та аналітичних систем, автоматизованого видавання документів та їх збереження.

Широке застосування комп'ютерної техніки та сучасних інформаційних технологій зумовило вивчення питання створення ефективної методики проведення аудиту в умовах функціонування автоматизованих інформаційних систем [1].

Програмний продукт «Турбо Аудит» орієнтований на те, щоб, з однієї сторони, максимально полегшити працю аудиторів, а з іншої – забезпечити дотримання усіх правил і стандартів аудиторської діяльності та формування комплексу аудиторської документації, яка відповідає визначеним критеріям.

Програмний продукт «Турбо Аудит» організований за основними етапами перевірки:

1 етап – підготовчий. На цьому етапі аудитор приймає рішення щодо можливості проведення аудиту, досягнення згоди між аудитором та клієнтом щодо характеру перевірки та умов її проведення, формалізації досягнутих домовленостей шляхом укладання договору;

2 етап – планування аудиту. Він передбачає здійснення процедур, спрямованих на отримання аудитором належного ступеня розуміння особливостей діяльності клієнта, визначення оптимальних підходів до організації перевірки, формування плану та робочої програми аудиту;

3 етап – збір аудиторських доказів. На цьому етапі аудитор проводить процедури перевірки на суттєвість та формує тести системи внутрішнього контролю для отримання свідощ, достатніх для формування аудиторської думки;

4 етап – заключний. В ньому відбувається узагальнення результатів аудиторської перевірки з метою формування аудиторського звіту та підготовки відповідного виду звіту незалежного аудитора про висловлення думки (аудиторського висновку) [2].

Основними завданнями підготовчого етапу є: дослідження сфери

діяльності підприємства-клієнта; узгодження вимог і строків проведення аудиторської перевірки; визначення принципової можливості проведення аудиту з погляду професійної компетентності та незалежності аудитора, реальності завдань, обсягів і строків перевірки. Отримавши пропозицію від підприємства на проведення перевірки, аудитор здійснює попередній збір та аналіз інформації про підприємство-клієнта.

У системі «Турбо Аудит» відображення основних видів робіт підготовчого етапу здійснюється із застосуванням наступних документів: анкети; протоколу зустрічі; листа-зобов'язання; листа-замовлення; листа-згоди; договору на проведення аудиту; додатку до договору.

Інформація, зібрана аудитором, узагальнюється в документі «Анкета». Бланк анкети складається з 2-х частин: інформації про аудиторську фірму та інформації про підприємство-клієнта.

Для прийняття рішення щодо проведення аудиту необхідно переконатися у дотриманні принципу незалежності щодо майбутнього клієнта. В ІС «Турбо Аудит» таке дослідження здійснюється в процесі заповнення спеціальної анкети «Незалежність аудиту».

У разі виникнення потреби в отриманні додаткової інформації про клієнта від його працівників або третіх осіб, ІС «Турбо Аудит» надає можливість здійснити контроль за відсланими листами-запитами та отриманими відповідями з допомогою «Журналу реєстрації запрошеної та наданої інформації».

Серед основних методів збору інформації на підготовчому періоді та в ході аудиторської перевірки є опитування (письмове або усне) працівників підприємства-клієнта чи третіх осіб. Таке опитування здійснюється за допомогою спеціальної анкети «Довідка про усні роз'яснення працівників».

Рішення про прийняття пропозиції щодо проведення аудиту повідомляється клієнту шляхом надсилання листа-згоди. В ІС «Турбо Аудит» формування листа-згоди здійснюється за допомогою «Листа-зобов'язання на проведення аудиту».

Укладанню договору на проведення аудиту передую зустріч сторін: представників аудиторської фірми та представників підприємства-клієнта. Результати цієї зустрічі необхідно зафіксувати у документі «Протокол зустрічі». За результатами протоколу формується договір про надання аудиторських послуг.

Від моменту укладання угоди на проведення аудиту розпочинається наступний етап перевірки, основним завданням якого є визначення стратегії перевірки, розрахунок аудиторського ризику, рівня суттєвості, формування плану та програми аудиту.

Під час планування в ІС «Турбо Аудит» потрібно, в першу чергу, сформувати інформаційну базу, ввівши дані фінансової звітності клієнта. Здійснення планування вимагає достатнього рівня розуміння особливостей діяльності підприємства-клієнта. Достатній рівень розуміння діяльності досягається в процесі формування анкети «Розуміння діяльності».

Відповіді на цю анкету дають можливість аудитору всебічно розглянути та охарактеризувати підприємство для виявлення позитивних і негативних

чинників та оцінки аудиторського ризику.

В ІС «Турбо Аудит» оцінка властивого ризику здійснюється за допомогою заповнення бланку «Оцінка невід'ємного ризику», який являє собою перелік питань, відповіді на які даються шляхом бальної оцінки ступеня ризикованості кожного фактору. В колонці «Оцінка» необхідно виставити 1, 2, 3 бали, що відповідає якісній оцінці ризику за шкалою: низький, середній або високий. На підставі оцінок, виставлених аудитором, програма переводить якісну шкалу оцінки ризику в кількісну.

Для оцінки ризику контролю в ІС «Турбо Аудит» використовується бланк-тест «Ризик системи ВК та БО». Він являє собою перелік питань і можливих відповідей, які обирає аудитор. Кожній відповіді системою присвоєно відповідний бал.

Аналогічно до ризику контролю в ІС «Турбо Аудит» оцінюється ризик невиявлення помилок за допомогою бланку-тесту «Оцінка ризику невиявлення помилок та перекирчуень бухгалтерської звітності». На основі оцінок властивого ризику, ризику контролю та ризику невиявлення помилок в ІС «Турбо Аудит» здійснюється розрахунок загального аудиторського ризику.

Шляхом порівняння отриманого розрахункового значення аудиторського ризику з прийнятним рівнем аудитор доходить висновку про можливість проведення аудиторської перевірки, або необхідність внесення змін до плану, програми тощо.

Із аудиторським ризиком тісно пов'язане поняття суттєвості. Для визначення загального рівня суттєвості в ІС «Турбо Аудит» передбачено документ «Визначення загального рівня суттєвості». Для визначення суттєвості необхідно здійснити наступне:

- у полі «Дата балансу» встановити дату звітності, що перевіряється;
- у полі «Вибір типу суттєвості» обрати спосіб визначення загального рівня суттєвості: «суттєвість на звітну дату» / «за середньоарифметичними даними»;
- у полі «Число базових показників» аудитор задає кількість показників, яку вважає за потрібне використати.

Колонка «Частка» містить рекомендоване значення межі суттєвості для кожного показника. У разі необхідності аудитор може самостійно відкоригувати ці значення. Подальший розрахунок суттєвості здійснюється програмою автоматично після натискання позначки «Розрахувати».

На підставі набутого розуміння діяльності клієнта, оцінки ризику та визначення рівня суттєвості аудитор визначає стратегію перевірки та формує план і програму аудиту із застосуванням відповідних бланків: «Загальний план аудиту», «Загальна програма аудиту». На цьому етапі планування завершується і розпочинається наступний – безпосереднє проведення аудиту.

Відповідно до МСА аудитор зобов'язаний одержати достатні аудиторські докази, щоб зробити обґрунтовані висновки та, на їх основі, сформулювати думку про повноту і достовірність фінансової звітності. На етапі збору аудиторських доказів програма «Турбо Аудит» пропонує комплекти тестів і процедур за розділами, які, власне, і становлять методику аудиту.

У кожному із 18 розділів необхідно провести загальні процедури:

тестування систем БО та ВК, аналіз облікової політики, розрахунок обсягу вибірки тощо; процедури по суті: перевірка правильності документального оформлення, перевірка правильності оцінки та підсумки за розділом. Зокрема, загальні процедури являють собою перелік запитань, який при необхідності може доповнюватися або корегуватися. У результаті проведеної процедури аудитор має зробити самостійний висновок про надійність засобів контролю, відповідність облікової політики вимогам тощо.

До загальних процедур відноситься розрахунок обсягу аудиторської вибірки, який містить 2 етапи: визначення обсягу вибірки та побудова вибіркової сукупності. Визначення обсягу вибірки може здійснюватися вручну і автоматично. В останньому випадку необхідно натиснути позначку «Розрахунок»; при ручному заповненні дані вносяться або корегуються в полях блакитного кольору. Побудова вибіркової сукупності визначається способом її формування: з ІС «ІС: Підприємство», з ІС «Турбо Бухгалтер», в ручний спосіб. Після вибору типу вибірки (суцільна, випадкова, стратифікована) натисканням позначки «Перелік» програма складає перелік елементів найбільшої вартості або елементів вибіркової сукупності.

За відсутності бухгалтерської бази використовується режим ручного введення. Із побудованої вибіркової сукупності аудитор здійснює процедури по суті для одержання аудиторських доказів відсутності суттєвих перекручень.

На етапі збору доказів проводяться, обов'язкові у відповідності до МСА: перевірка форм фінансової звітності; перевірка початкових сальдо; перевірка дотримання нормативних актів; розгляд помилок і несумлінних дій на відповідно розроблених бланках.

Завершення перевірки кожного розділу аудиту здійснюється за допомогою наступних документів: попередній перелік помилок і зауважень; зведення методичних (систематичних) порушень; аналіз результатів вибіркової перевірки; перелік нормативних актів, за якими виявлено порушення; висновок по розділу аудиту.

Від моменту, коли зібрано достатню кількість доказів, чи остаточно встановлено неможливість формування аудиторської думки, необхідно провести етап узагальнення результатів аудиту, сформуванню підсумкової аудиторської документації та передати клієнту звіт незалежного аудитора про висловлення думки (аудиторський висновок) та аудиторський звіт.

На підставі таблиць, сформованих у процесі перевірки за окремими сегментами, на завершальному етапі необхідно сформуванню аудиторську думку та оформити її відповідним аудиторським висновком. В ІС «Турбо Аудит» передбачено всі основні види аудиторських висновків.

Список використаних джерел:

1. Подольський В.І. Комп'ютерні інформаційні системи в аудиті: [підручник] / В.І. Подольський. – М.: ЮНІТІ, 2007. – 428 с.
2. Терещенко Л.О. Комп'ютерний аудит: [навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц.] / Л.О. Терещенко, Б.В. Кудрицький. – К.: КНЕУ, 2011. – 226 с.